

Betalingsbalance og valutamarked

4

Tabel 4.1 Principskitse af betalingsbalancen

Valutaudgifter (debit)	Valutaindtægter (kredit)	Saldo
1. Import af varer 2. Import af tjenester <i>1.+ 2. Importudgifter</i> 3. Overførsler til udland 1.+ 2.+ 3. Løbende udgifter	1. Eksport af varer 2. Eksport af tjenester <i>1.+ 2. Eksportindtægter</i> 3. Overførsler fra udland 1.+ 2.+ 3. Løbende indtægter	Handelsbalance Tjenestebalance Vare- og tjenestebalance Overførselsbalance Betalingsbalancens løbende poster
4. Kapitaloverførsler til udland 1.+ 2.+ 3.+4.	4. Kapitaloverførsler fra udland 1.+ 2.+ 3.+4.	Kapitaloverførsler, netto Nettofordringserhvervelse
5. Private finansielle udgifter 6. Offentlige kapitaludgifter 7. Forøgelse af valutareserven 5.+ 6.+ 7. Finansielle udgifter	5. Private finansielle indtægter 6. Offentlige kapitalindtægter 7. Træk på valutareserven 5.+ 6.+ 7. Finansielle indtægter	Private finansielle poster Offentlige finansielle poster Ændring i valutareserven (International likviditet) Betalingsbalancens finansielle poster
1. - 7. Udgifter i alt	1. - 7. Indtægter i alt	Samlet saldo = 0 (altid)

Tabel 4.2 Betalingsbalancen Danmark 2015, mia. kr.

Valutaudgifter		Valutaindtægter		Saldo
Import af varer	586	Eksport af varer	645	59
Import af tjenester	346	Eksport af tjenester	413	67
Overførsler til udland	199	Overførsler fra udland	211	12
Udgifter Løbende poster	1130	Indtægter Løbende poster	1269	139
Kapitaloverførsler fra udlandet, netto				1
Nettofordringserhvervelse				139
Finansielle transaktioner til udlandet (kapitaleksport) netto				162
Forøgelse af valutareserven				-22

Anm: Afrunding kan betyde at "I alt"- tallene afviger fra summen af de ovenstående tal.

Kilde: Danmarks Statistik og Danmarks Nationalbank

Tabel 4.3 Handelsbalancen 2006-2015, mia. kr.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Vareeksport	538	553	591	496	549	610	619	626	628	645
Vareimport	518	551	588	447	490	554	567	575	584	586
Handelsbalance	20	3	3	49	59	56	52	51	43	59

Anm: Afrunding kan betyde at "I alt"- tallene afviger fra summen af de ovenstående tal.

Kilde: Danmarks Statistik

Tabel 4.4 Tjenestebalancen 2006-2015, nettoindtægt mia. kr.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Søtransport	43	43	55	28	59	50	57	59	66	54
Anden transport	10	14	10	2	0	1	3	6	4	3
Rejser	-11	-16	-17	-19	-18	-17	-19	-17	-14	-14
Kommunikation, information mv.	-7	-10	-10	-3	-4	-9	-7	-3	-5	-5
Bygge- og anlægstjenester	3	6	6	5	5	8	0	3	9	12
Royalties og licenser	4	5	6	7	4	6	6	4	5	6
Øvrige tjenester	4	5	7	6	5	7	11	11	10	11
Tjenestebalance i alt	46	47	56	26	51	46	50	64	74	67

Anm: Afrunding kan betyde at "I alt"- tallene afviger fra summen af de ovenstående tal.

Kilde: Danmarks Statistik

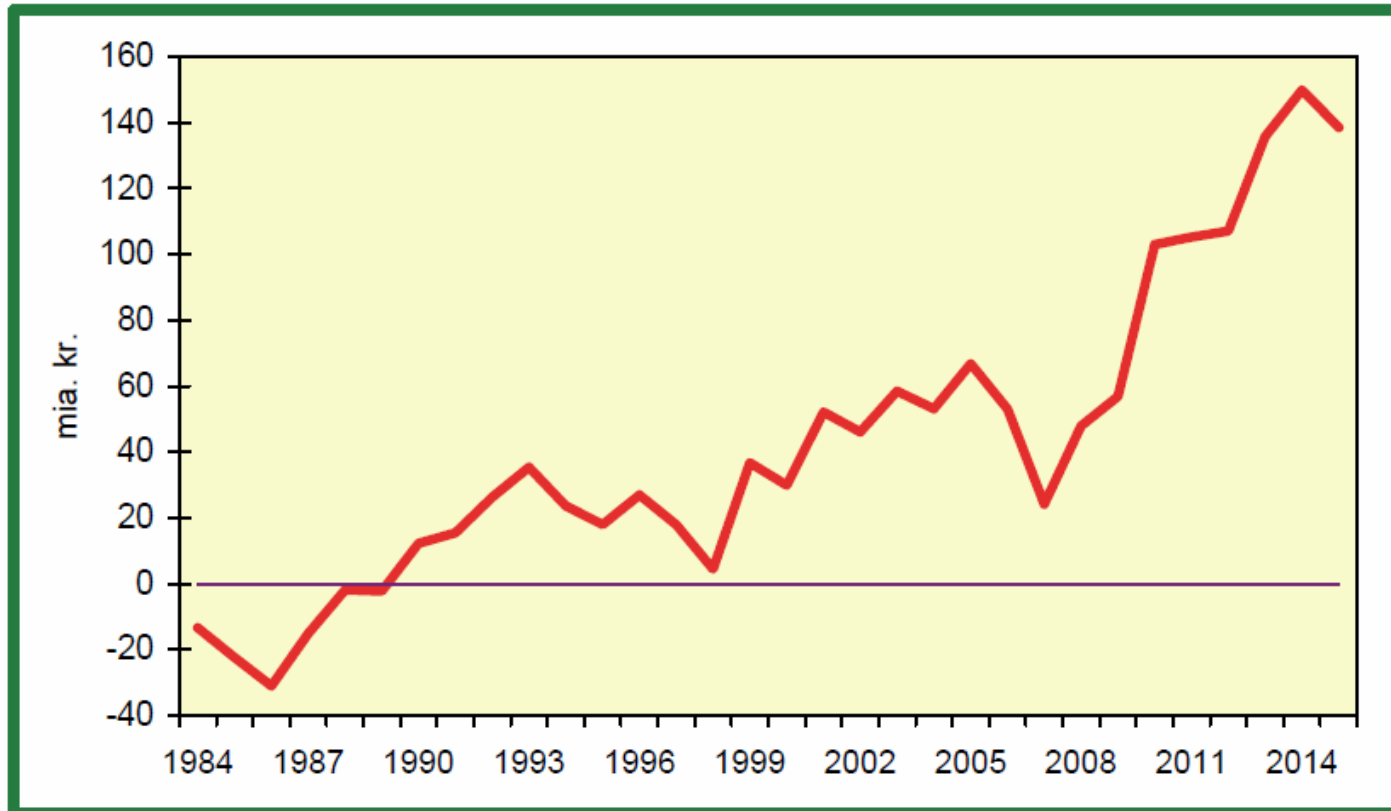
Tabel 4.5 Overførselsbalancen 2006-2015, nettoindtægt, mia. kr.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Lønindkomst	-6	-12	-15	-13	-11	-11	-10	-9	-10	-10
Formueindkomst	21	16	31	24	36	46	49	66	74	56
Løbende overførsler i øvrigt	-28	-29	-27	-29	-32	-31	-34	-36	-31	-34
I alt	-13	-25	-11	-18	-7	4	5	21	32	12

Anm: Afrunding kan betyde at "I alt"- tallene afviger fra summen af de ovenstående tal.

Kilde: Danmarks Statistik.

Figur 4.1 Betalingsbalancens løbende saldo. Danmark 1984-2015, mia. kr.

Kilde: Danmarks Statistik

Tabel 4.6 Betalingsbalancens finansielle poster 2006-2015, mia. kr.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Nettokapitaleksport	90	25	4	-115	77	55	97	142	190	162
Forøgelse af Nationalbankens valutareserve	-37	0	44	172	26	56	11	-6	-41	-22
I alt fordringserhvervelse, netto	53	24	48	57	104	111	108	136	150	139

Anm: Afrunding kan betyde at "I alt"- tallene afviger fra summen af de ovenstående tal.

Kilde: Danmarks Statistik, Danmarks Nationalbank

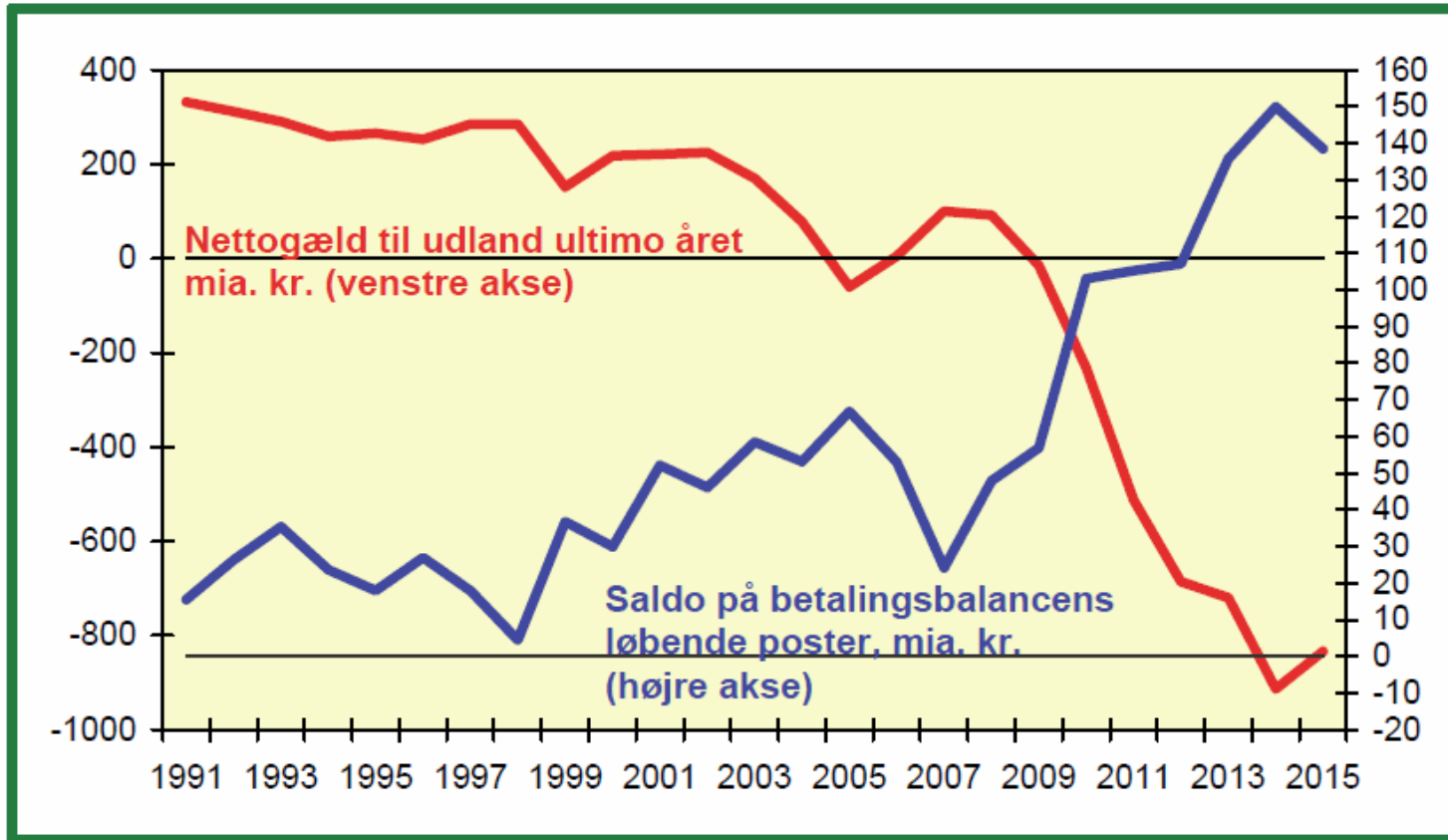
Tabel 4.7 Kapitalbalancen. Danmark 31. december 2015, mia. kr.

	Aktiver	Passiver	Nettoaktiver (Aktiver- Passiver)
Privat ikke-banksektor	4292	2721	1571
Offentlig sektor	21	303	-282
Penge- og realkreditinstitutter	1153	2049	-896
Nationalbanken	458	17	441
I alt	5924	5090	834

Anm: Afrunding kan betyde at "I alt"- tallene afviger fra summen af de ovenstående tal.

Kilde: Danmarks Statistik.

Figur 4.2 Nettogæld og betalingsbalance. Danmark 1991-2015, mia. kr.

Kilde: Danmarks Statistik.

Tabel 4.8 Valutareserven, ultimo 2015, mia. kr.

Guldbeholdning	15
Fordringer på IMF ^a	20
Øvrige reserveaktiver	410
Valutareserve i alt	445

^a IMF er Den Internationale Valutafond

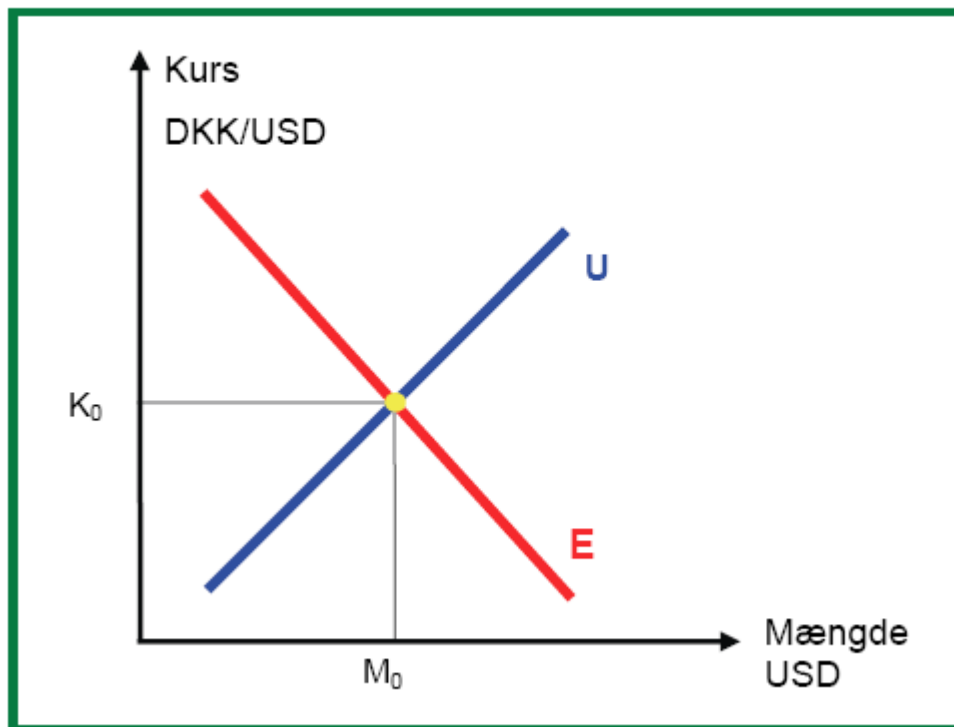
Kilde: Danmarks Nationalbank

Tabel 4.9 Omsætning på valutamarkedet 1995-2013

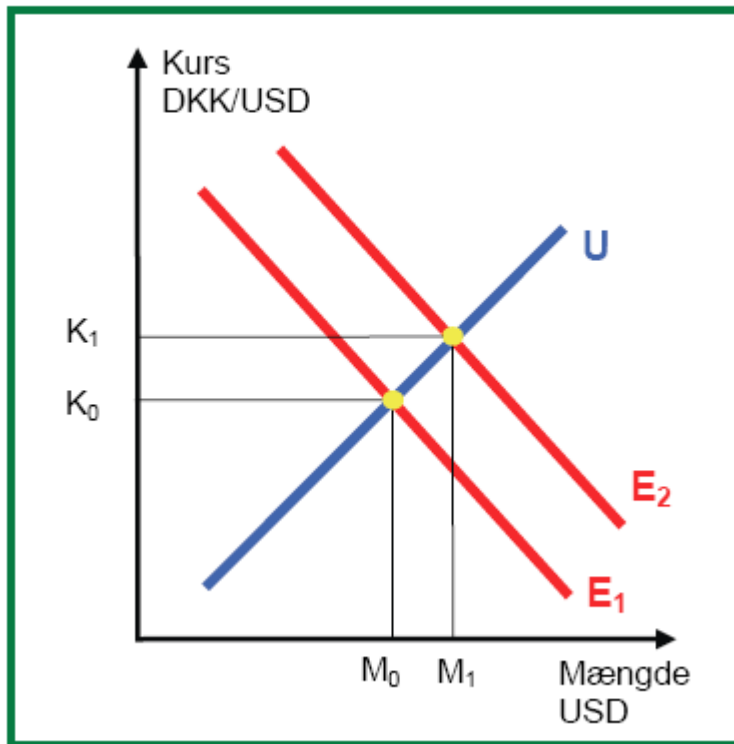
Mia. dollar pr. bankdag	1995	1998	2001	2004	2007	2010	2013
Danmark							
Spothandler	8,9	6,3	4,3	9,2	23,9	33,1	34,6
Terminshandler	1,5	1,1	0,7	2,1	10,0	11,1	8,3
FX swaps	20,1	19,9	18,3	29,6	61,0	72,4	55,3
Currency swaps	0,9	0,1	0,1	0,2	0,7	1,3	1,2
Valutaoptioner	0,4	0,7	0,4	1,0	1,6	2,6	3,3
Valuta i alt	31,8	28,1	23,8	42,1	97,2	120,5	102,8
Globalt							
Spothandler	494	568	386	631	1005	1490	2046
Terminshandler	97	128	130	209	362	475	680
FX swaps	546	734	656	954	1714	1765	2228
Currency swaps	53	10	7	21	31	43	54
Valutaoptioner		87	60	119	212	207	337
Valuta i alt	1.190	1.527	1.239	1.880	3.210	3.981	5.345

Kilder: Danmarks Nationalbank: Kvartalsoversigt 4, 2010, Maria Sinding-Olsen: "Valutamarkedet 2010". "Undersøgelse af omsætningen på det danske valuta- og derivatmarked i april 2010". Nationalbanken 1. september 2010 (www.nationalbanken.dk) samt BIS: "Triennial Central Bank Survey of Foreign exchange and derivatives market in 2013". Bank for International Settlements, December 2013. (www.bis.org).

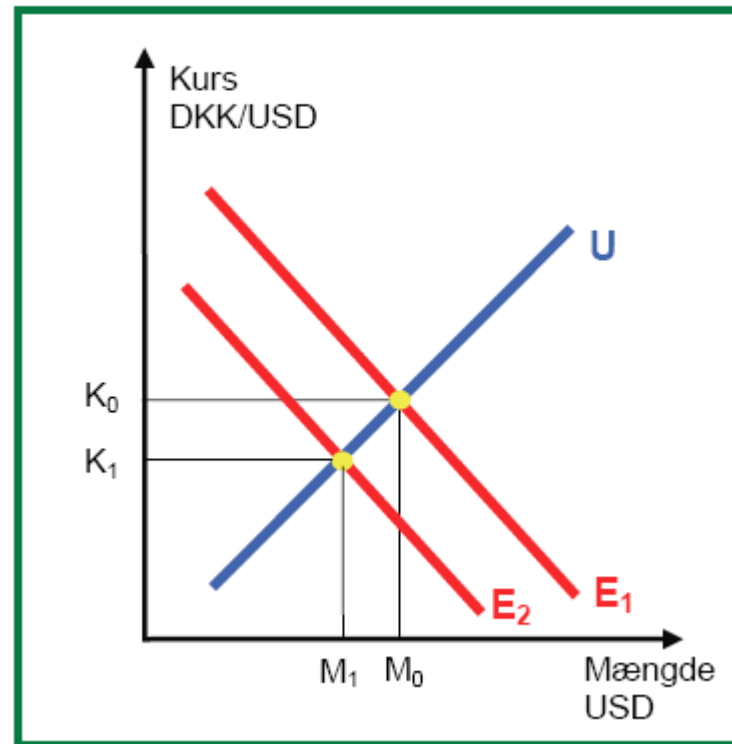
Figur 4.3 Valutakursdannelsen ved flydende kurser

Figur 4.4 Appreciering af USD

Figur 4.5 Depreciering af USD

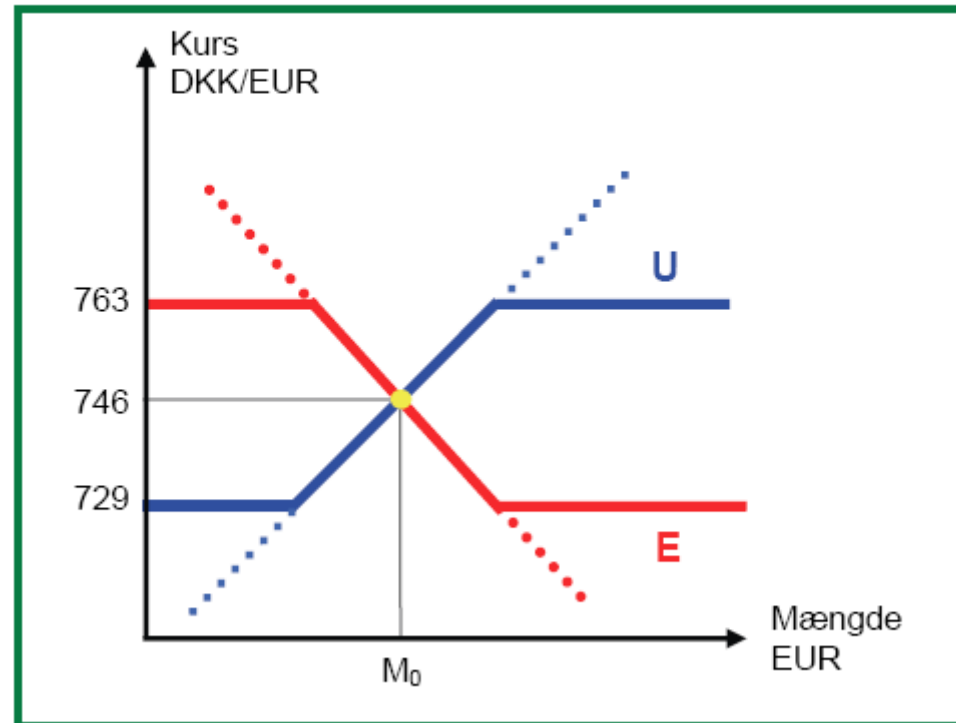
Tabel 4.10 Valutakurssystemer

Valutakurssystem	Antal lande	Eksempler på lande
Frit flydende kurser	29	Australien, Canada, Eurozonen, Japan, Norge, Polen, Sverige, UK og USA
Delvis flydende kurser	36	Indien, Korea, Rumænien, Thailand, Tyrkiet, Ukraine, Ungarn
Fastkurssystem	44	Danmark ¹ , Qatar, Venezuela, Kuwait
Andre systemer	82	Kina, Rusland, Schweiz, Singapore
I alt	191	

¹ Deltager i det europæiske valutasamarbejde ERM2

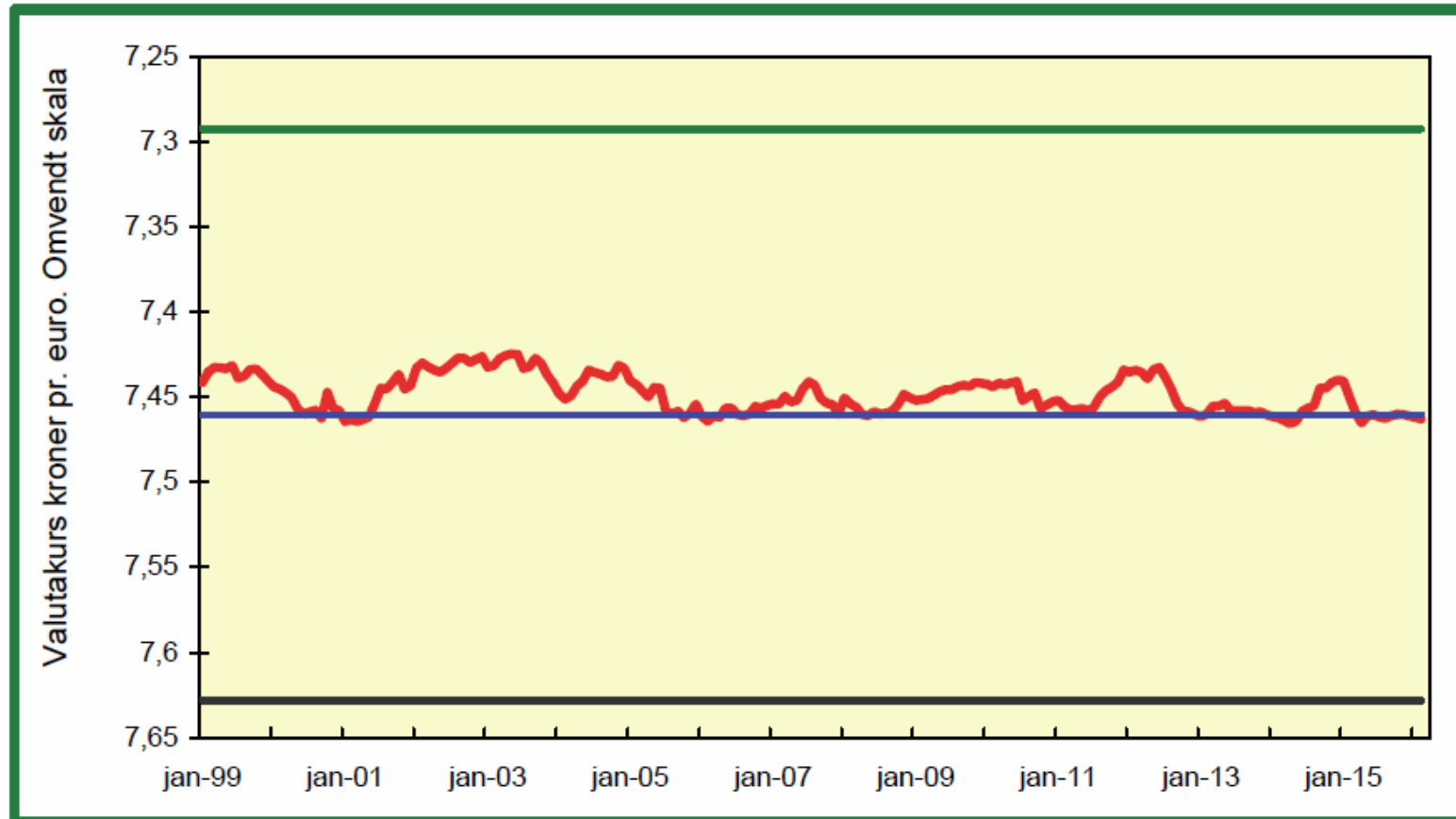
Kilde: *Annual Report on Exchange Arrangements and Exchange Restrictions. IMF, 2014*

Figur 4.6 Valutakursdannelsen DKK/EUR i ERM2

Figur 4.7 Kronens kurs over for euro 1999-2016

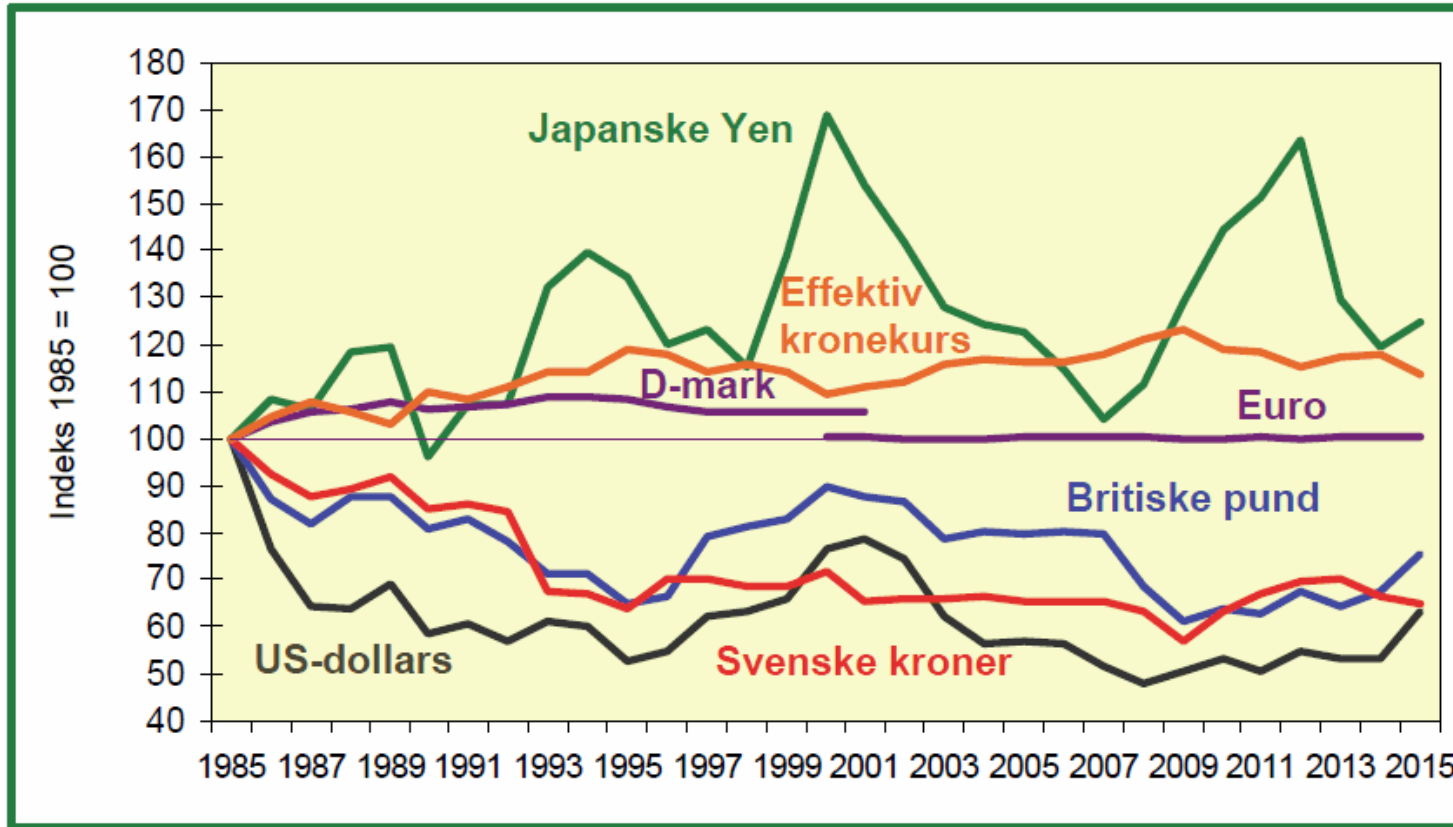
Anm.: Observationer er månedsgennemsnit.

Kilde: Danmarks Nationalbank

Tabel 4.11 Faste contra flydende valutakurser

Flydende valutakurser	Faste valutakurser
<p><i>For:</i> Automatisk justering af kurser efter ændringer i udbud og efterspørgsel Selvstændig pengepolitik</p>	<p><i>For:</i> Sikkerhed Mindre spekulation? Politisk disciplin</p>
<p><i>Imod:</i> Ustabilt marked præget af tilfældige kurs-svingninger</p>	<p><i>Imod:</i> Indgreb i det fri marked Mere spekulation? Stor valutareserve Mistet handlefrihed</p>

Figur 4.8 Udviklingen i udvalgte valutakurser 1985-2015

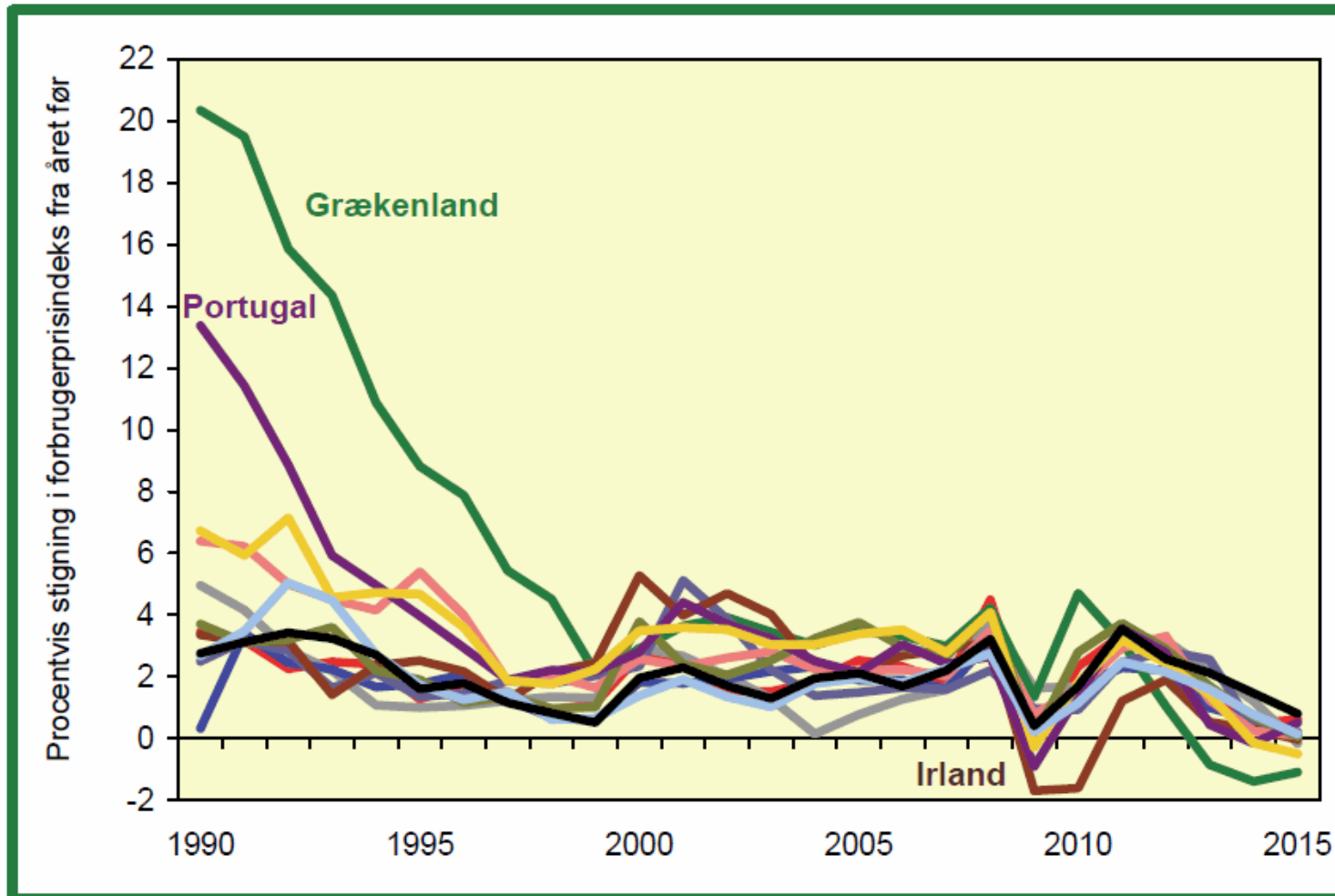
Anm: Observationer er årgennemsnit. Indekstal 1985 = 100.

Kilde: Danmarks Nationalbank

Konvergenzkriterier for ansøgerlande til Euro-samarbejdet.

Kriterium	Konvergenkrav
<i>Stabile priser</i>	Inflationen i landet må ikke være mere end 1,5 procentpoint højere end gennemsnittet af inflationen i de tre medlemslande, der har lavest inflation. Inflationsraten skal måles ved hjælp af EU's standarder for beregning af forbrugerprisindekset.
<i>Ensartet rente</i>	Landets langfristede rentesats må ikke være mere end 2 procentpoint højere end gennemsnittet af tilsvarende rentesats i de tre medlemslande, der har lavest inflation. Den lange rente skal måles som renten på langfristede statsobligationer.
<i>Offentligt budgetunderskud</i>	Underskuddet på den samlede offentlige sektors saldo må ikke overstige 3 pct. af landets bruttonationalprodukt. Betingelsen kan dog fraviges, hvis underskuddet enten er faldende og ligger tæt på 3 pct., eller hvis afvigelsen er midlertidig.
<i>Offentlig gæld</i>	Den samlede offentlige sektors gæld må ikke overstige 60 pct. af landets bruttonationalprodukt. Betingelsen kan dog fraviges, hvis gælden er faldende og nærmer sig 60 pct. med tilfredsstillende hastighed.
<i>Stabil valuta</i>	Medlemslandet skal i mindst to år have deltaget i det europæiske fastkurssamarbejde (ERM2) uden alvorlige kursudsving og uden på eget initiativ at have devalueret over for noget andet medlemsland.

Figur 4.9 Inflationsrater 1990-2015. Eurolande

Anm: I tabellen er kun medtaget de 12 lande, der fra 2002 deltog i eurosamarbejdet.

Kilde: International Monetary Fund, World Economic Outlook Database, April 2016

Tabel 4.12 Makroøkonomiske nøgletal i EU-landene¹ 1998 og 2015

	Økonomisk vækst		Ledighedsprocent		Betalingsbalance ²		Offentlig saldo ³	
	1998	2015	1998	2015	1998	2015	1998	2015
<i>Eurolande</i>								
Belgien	2,0	1,4	9,3	8,3	5,1	0,5	-0,9	-2,8
Finland	5,4	0,4	11,4	9,3	5,0	0,1	1,5	-3,4
Frankrig	3,6	1,1	10,7	10,4	3,7	-0,1	-2,4	-3,6
Grækenland	3,9	-0,2	11,2	25,0	-2,6	0,0	-6,5	-4,2
Holland	4,5	1,9	4,3	6,9	3,0	11,0	-0,9	-1,9
Irland	8,9	7,8	7,4	9,4	0,8	4,5	2,0	-1,6
Italien	1,6	0,8	11,3	11,9	2,0	2,1	-3,0	-2,6
Luxemburg	6,5	4,5	3,1	6,9	8,5	5,2	3,5	1,0
Portugal	4,8	1,5	4,9	12,4	-7,6	0,5	-4,4	-4,4
Spanien	4,5	3,2	18,6	22,1	-1,7	1,4	-3,0	-4,5
Tyskland	1,8	1,5	9,4	4,6	-0,7	8,5	-2,4	0,6
Østrig	3,6	0,9	4,5	5,7	-1,6	3,6	-2,7	-1,6
<i>Lande uden for euroen</i>								
Danmark	2,2	1,2	4,9	6,2	-0,1	6,9	-0,4	-2,0
Sverige	4,2	4,1	8,8	7,4	3,6	5,9	0,9	-0,9
Storbritannien	3,5	2,2	6,3	5,4	-0,4	-4,3	-0,2	-4,4

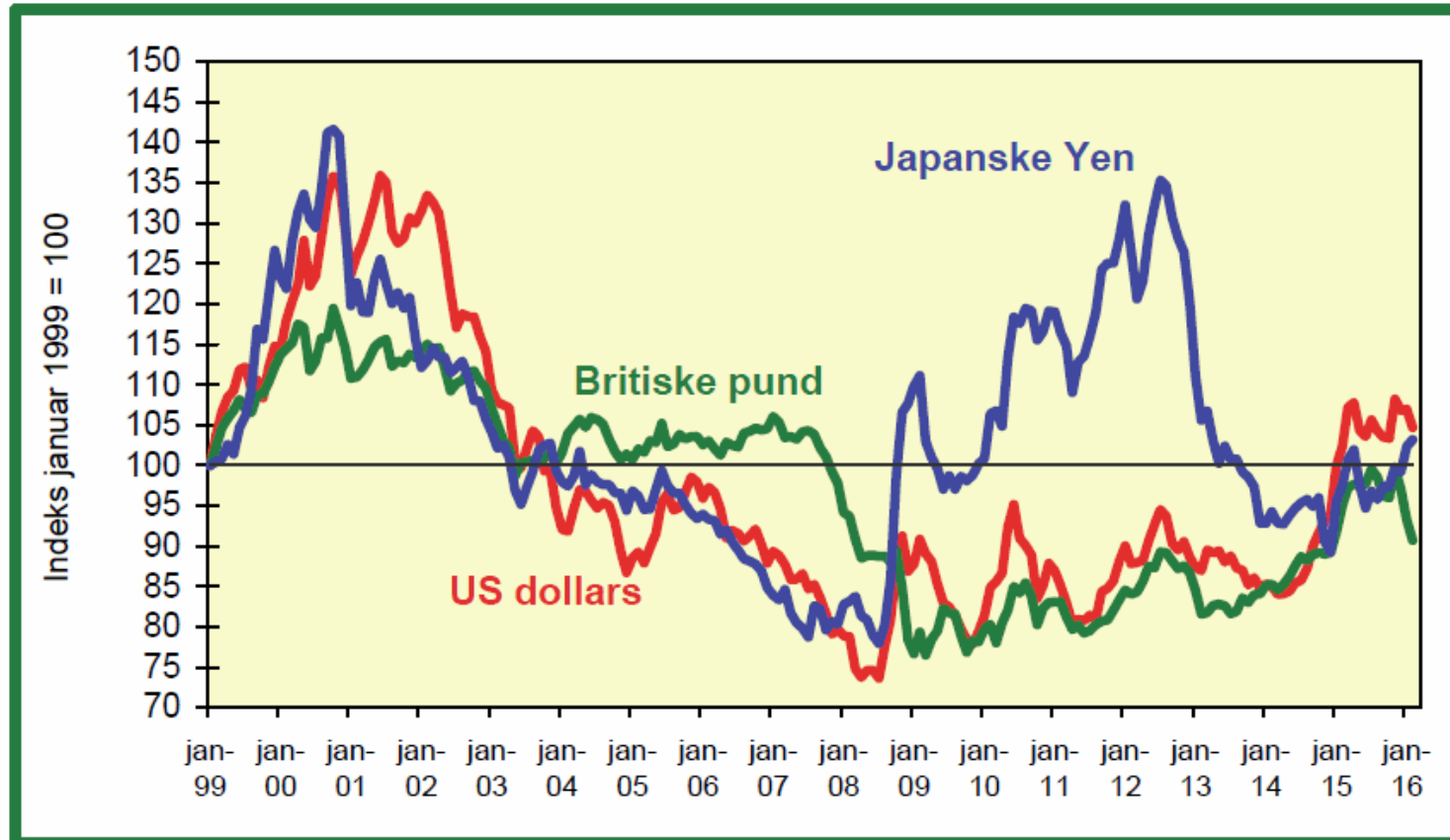
¹ I tabellen er kun medtaget de 12 lande, der oprindeligt var medlem af eurosamarbejdet.

² Saldo på betalingsbalancens løbende poster i pct. af BNP.

³ Den offentlige sektors overskud i pct. af BNP.

Kilde: International Monetary Fund, World Economic Outlook Database, April 2016

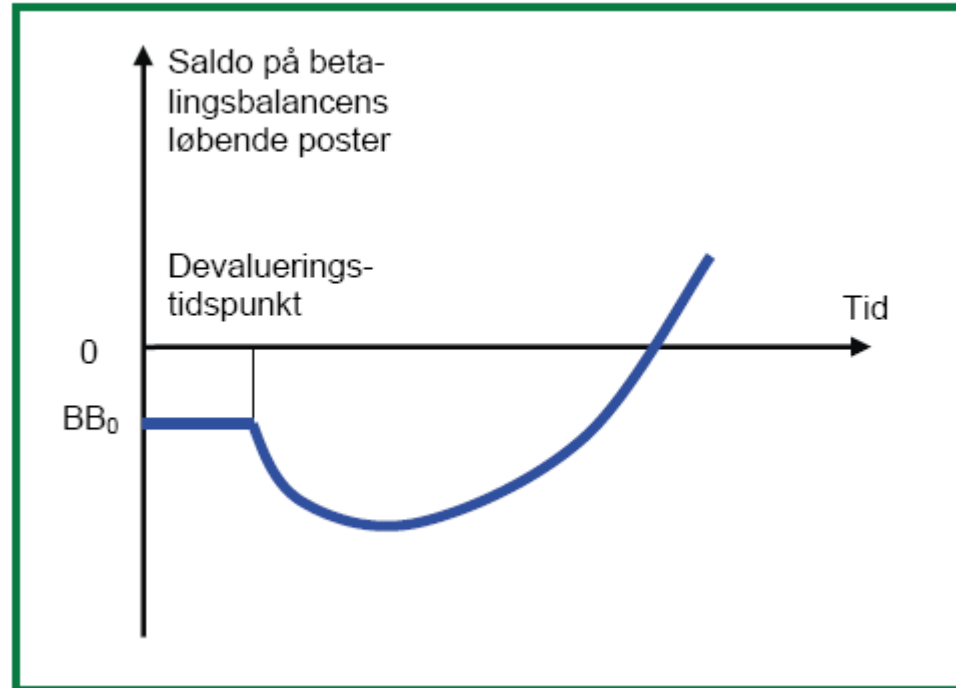
Figur 4.10 Udvalgte valutaers værdi i forhold til euro 1999-2015.

Anm.: Observationer er månedsgennemsnit. Indekstal jan1999=100

Kilde: Danmarks Nationalbank, (nationalbanken.statistikbank.dk)

Figur 4.11 J-kurve effekten

Figur 4.12 Devaluering og betalingsbalance på lang sigt

